

การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
AN APPLICATION OF IDDHIPĀDA PRINCIPLES IN SUPPORTING DUTY
PERFORMANCE OF PERSONNEL IN MUEANG BANG KRUI MUNICIPALITY,
NONTHABURI PROVINCE

มนตรี ฉัตรเท¹, สumanop Sivarat², พระครูวินัยธรบุญศรี ญาณวุฒโต³
Montree Chatthe¹, Sumanop Sivarat², Phrakhruwinaithon Boonsri Nāṇavuddho³
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ.2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรีตามตัวแปรอิสระ 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประชากรจำนวน 112 คน โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อเสนอแนะ คือการใช้วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย นนทบุรี มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิมิงสา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจิตตะ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mastr's degree student, Master of Theology Program, Department of Buddhist Studies, Mahamakut Buddhist University.

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Lecturer in Buddhist Studies, Mahamakut Buddhist University.

³ ป.ธ.4, อาจารย์ประจำ สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Bali level 4, Lecturer in Buddhist Studies, Mahamakut Buddhist University.

Corresponding author; Email: Montriechatthe63@gmail.com

(Received: 9 March 2023; Revised: 15 May 2023; Accepted: 29 May 2023)

2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีเพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งและสังกัดกอง มีระดับการประยุกต์ใช้โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย เป็นผู้ที่มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดถือปฏิบัติตามแนวของอิทธิบาท 4 มีความพอใจกับการทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ เปิดใจในการทำงาน ไม่เลื่องงานมีความกระตือรือร้นมีความตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : 1. ประยุกต์ใช้ 2. ส่งเสริม 3. การปฏิบัติงาน 4. เทศบาล 5. บุคลากร

ABSTRACT

This thesis has the following objective: 1. To study the application of ldddhipada in work performance of personnel of Bang Kruai Municipality. 2. To compare the application of ldddhipada in work performance of personnel of Bang Kruai Municipality. 3. To study suggestions and solutions to problems in the application of ldddhipada in work performance of personnel of Bang Kruai Municipality. The data were collected from 112 personnel working in Bang Kruai Municipality by using questionnaires and analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The suggestions were analyzed by content analysis.

The results showed that:

1. The application of ldddhipada in work performance of personnel of Bang Kruai Municipality of Nonthaburi province in 4 aspects was at a high level overall and in details. In aspects for the highest level was on Vimamsa and the lowest was on Citta.

2. The personnel of Bang Kruai Municipality of Nonthaburi province with different sex, age, working period, level of education, work position, and divisional affiliation have the application level of ldddhipada in work performance indifferently at 0.05 statistical level.

3. The application of ldddhipada in work performance of personnel of Bang Kruai Municipality is at a high level overall which indicates that the personnel do their

duty based on Iddhipada, i.e. they are satisfied in their work, they try to do the work with effort, they pay attention to their work, and they examine the work considerably.

Keyword: 1.Application 2. Promote 3. Performance 4. Municipality 5. Personnel

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมสำคัญอย่างหนึ่งในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบัน เกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกิดผลกระทบในการดำรงชีวิตของประชาชนภายในพื้นที่ จึงเป็นสาเหตุให้บุคลากรของเทศบาลเมืองบางกรวยปฏิบัติงานหนักหลายเท่า เช่น การพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ตามสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เป็นต้น หลักธรรมสำคัญที่ควรนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์เช่นนี้ ได้แก่ หลักของอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

(มานิต จุมปา, 2548) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันราชการส่วนท้องถิ่นมี 2 รูปแบบ ได้แก่ ท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล กับท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

เหตุผลที่ผู้ทำวิจัยได้ทำเรื่องอิทธิบาท 4 เพราะมองว่า หลักของอิทธิบาท 4 ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในกิจทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษาหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบในหน่วยงาน ถ้าขาดอิทธิบาท 4 แล้วก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปฏิบัติได้ โดยเฉพาะตัวฉันนะ (ความพึงพอใจ) เป็นแรงจูงใจอย่างดีในการทำกิจทุกอย่าง ถ้ามีความพอใจ มีความรักในสิ่งที่ปฏิบัติแล้ว ความพากเพียร ความเอาใจใส่ และการไตร่ตรองก็จะตามมา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรีตามตัวแปรอิสระ

2.3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในเทศบาลเมืองบางกรวย

3.2 ทำให้ทราบการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในเทศบาลเมืองบางกรวย

3.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรภายในเทศบาลเมืองบางกรวย

3.4 ทำให้สามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางการดำเนินงานอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาลเมืองบางกรวยต่อไป

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และสังกัดกอง

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการปฏิบัติงานตามแนวของอิทธิบาท 4 ของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดของบุคลากร มี 4 ด้าน คือ

1. ด้านฉันทะ มีความพอใจในการปฏิบัติงาน
2. ด้านวิริยะ มีความพากเพียรในการปฏิบัติงาน
3. ด้านจิตตะ มีความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน
4. ด้านวิมังสา ทบทวนแผนในการปฏิบัติงานในแต่ละวัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่าง

ทันทั่วทั้ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบแบบเสรี

จากนั้นนำโครงร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและแนะนำให้ผู้วิจัยหาค่า IOC แล้วนำเครื่องมือไปใช้ในการวิจัยไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามแล้วนำวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางพุทธศาสนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติพรรณนา ใช้สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณาคำความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการนำอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการนำอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

5. ผลการวิจัย

ในการวิจัยข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	32	35.6 %
หญิง	58	64.4 %
รวม	90	100 %

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 % และเป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 %

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 30 ปี	13	14.4 %
31 - 40 ปี	33	36.7 %
41 - 50 ปี	29	32.2 %
51 - 60 ปี	15	16.7 %
รวม	90	100 %

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 % รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 % อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 % และอายุระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

ระยะเวลาในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ถึง 1 ปี	8	8.9 %
1 – 10 ปี	34	37.8 %
11 – 24 ปี	35	38.9 %
25 ปีขึ้นไป	13	14.4 %
รวม	90	100 %

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 11- 24 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 % รองลงมา ระยะเวลาในการทำงาน 1 – 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 % ระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 25 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 % และระยะเวลาในการทำงานที่ยังไม่ถึง 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	10.0 %
ปริญญาตรี	59	65.6 %
ปริญญาโทขึ้นไป	22	24.4 %
รวม	90	100 %

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 % รองลงมา ระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 % และระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารเทศบาล	5	5.6 %
ข้าราชการ	49	54.4 %
ลูกจ้างประจำ	2	2.2 %
พนักงานจ้างตามภารกิจ	20	22.2 %
พนักงานจ้างทั่วไป	14	15.6 %
รวม	90	100 %

วารสารสถาบันวิจัยฐานสังวร ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2566) 30

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 % รองลงมา พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 % พนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 % ผู้บริหารเทศบาล จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 % และลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามที่ตั้งสังกัดกอง

สังกัดกอง	จำนวน	ร้อยละ
สำนักปลัดเทศบาล	10	11.1 %
กองคลัง	10	11.1 %
กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	10	11.1 %
กองช่าง	10	11.1 %
กองการศึกษา	10	11.1 %
กองสวัสดิการสังคม	10	11.1 %
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	20	22.2 %
กองการเจ้าหน้าที่	10	11.1 %
รวม	90	100 %

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสังกัดกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 % รองลงมาคือ สำนักปลัดเทศบาล, กองคลัง, กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ, กองช่าง, กองการศึกษา, กองสวัสดิการสังคม และกองการเจ้าหน้าที่ จำนวนกองละ 10 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.1 % ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการแปลผลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย โดยรวม

ข้อ	อิทธิบาท 4	ระดับการใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านฉันทะ	4.28	.570	มากที่สุด
2.	ด้านวิริยะ	4.28	.570	มากที่สุด
3.	ด้านจิตตะ	4.24	.551	มากที่สุด
4.	ด้านวิมังสา	4.29	.605	มากที่สุด
	รวม	4.27	.574	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (S.D. = .574)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวยใช้หลักอิทธิบาท 4 เพศชายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวิม้งสา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 (S.D. = .605) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ และด้านวิริยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D. = .570) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านจิตตะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 (S.D. = .551)

6. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

6.1 จำแนกตามเพศ พบว่า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.6 % และเป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 %

6.2 จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 % รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 % อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 % และอายุระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 %

6.3 จำแนกตามระยะเวลาของการทำงาน พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 11- 24 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 % รองลงมา ระยะเวลาในการทำงาน 1 – 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 % ระยะเวลาในการทำงานมากกว่า 25 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 % และระยะเวลาในการทำงานที่ยังไม่ถึง 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 %

6.4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 % รองลงมา ระดับปริญญาโท ขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 % และระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 %

6.5 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากร พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 % รองลงมา พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 % พนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 % ผู้บริหารเทศบาล จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 % และลูกจ้างประจำ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 %

6.6 จำแนกตามกองต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยภายในเทศบาลเมืองบางกรวย พบว่า บุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสังกัดกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 % รองลงมาคือ สำนักปลัดเทศบาล, กองคลัง, กองยุทธศาสตร์ และงบประมาณ, กองช่าง, กองการศึกษา, กองสวัสดิการสังคม และกองการเจ้าหน้าที่ จำนวนกองละ 10 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.1 %

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายการวิจัย พบว่า การใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมือง บางกรวย จากการศึกษา พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย เป็นผู้ที่มีการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดถือปฏิบัติ ตามแนวของอิทธิบาท 4 มีความพอใจกับการทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ เปิดใจในการทำงาน ไม่ เลื่องงานมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นจะ ช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

เมื่อจำแนกในแต่ละด้านแล้ว มีการอภิปราย ดังต่อไปนี้

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านวิมังสา พบว่า การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ด้านวิมังสา พบว่า บุคลากรมีการสรุปผลที่ผ่านมาว่าเกิดปัญหาอะไรบ้าง แก้ไขอย่างไร รวมถึงการสร้าง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานร่วมกัน หน่วยงานมีการจัดการส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีโอกาสเข้า อบรมเรียนรู้การวางแผนผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงการรู้จักการประเมินผล ภายหลังจากการ ปฏิบัติงาน บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานรวดเร็ว ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน ถ้าเกิดความ สงสัยในการปฏิบัติงาน ก็จะปรึกษาผู้รู้ให้ข้อกระจ่างในสิ่งที่ไม่รู้ รวมทั้งมีตรวจสอบงานซ้ำ ๆ ก่อนส่งงาน เพื่อความแน่ใจทุกครั้ง โดยเฉพาะงานเอกสาร ซึ่งต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นหลัก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านจิตตะ พบว่า การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ด้านจิตตะ พบว่า ทางเทศบาลได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรได้อบรมในวิชาชีพ หรือตำแหน่งที่ปฏิบัติงานอยู่ ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและเชี่ยวชาญในงานที่ปฏิบัติ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานมีการจัดการส่งเสริมให้บุคลากร ได้มีโอกาสเข้าอบรมเรียนรู้การวางแผนผ่านช่องทาง ต่างๆ รวมถึงการรู้จักการประเมินผล ภายหลังจากการปฏิบัติงาน บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานรวดเร็ว ควรตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน ถ้าเกิดความสงสัยในการปฏิบัติงาน ควรปรึกษาผู้รู้ให้ข้อกระจ่าง

ในสิ่งที่ไม่รู้ รวมทั้งมีตรวจสอบงานซ้ำ ๆ ก่อนส่งงาน เพื่อความแน่ใจทุกครั้ง ตลอดจนควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมในวิชาชีพ หรือตำแหน่งที่ปฏิบัติงานอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเชี่ยวชาญ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

ควรสร้างความศรัทธาและความรักในการทำงานในองค์กร ผู้รู้ต้องชี้แนะแนวทางให้เข้าใจ ไม่ให้เกิดความสับสน ให้กลายเป็นผู้มุ่งมั่นในความตั้งใจ หน่วยงานควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรักในองค์กร โดยให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงาน ควรลงมือปฏิบัติทันที ควรจัดสรรมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และควรแบ่งเวลาและลำดับ ของงานก่อนลงมือปฏิบัติ

8.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย เช่น การปฏิบัติตามหลักคำสอนด้านวิมิงสาของบุคลากรที่สังกัดเทศบาลเมืองบางกรวย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นเชิงคุณภาพ ให้ได้รับเนื้อหาสาระและความรู้มากกว่าเดิม เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาท 4 และควรมีการศึกษาหลักธรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อริยสัจ 4, สังคหะวัตถุ 4, เพื่อส่งผลต่อบุคลากรเทศบาลเมืองบางกรวย นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ ผลงานก็จะมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป และปลูกฝังให้บุคลากร มีใจรักในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ

9. บรรณานุกรม

มานิต จุมปา.(2548). คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

10. คำขอบคุณ

โครงการวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เพราะอาศัยความเมตตาธรรมจากคณะครูบาอาจารย์ มี ดร.สุมานพ ศิวารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ พระครูวินัยธรบุญศรี ญาณวุฑฺโฒ, ผศ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านได้เมตตาตรวจทานความถูกต้องเนื้อหาของบทความ เพื่อให้ผู้วิจัยนำไปปรับแก้ไข รวมถึงเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้ช่วยตรวจทานแบบฟอร์มของบทความ ทางผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้